

Transcripció debat IV Espai Despuig

RAMON ARNABAT: Bé, el conjunt de les intervencions ha estat dintre dels paràmetres que ens havíem establert i això ens garanteix que tinguem una estona per a debatre i per a fer aportacions que aprofitarem no solament per a fer preguntes, sinó per a fer intervencions des de la mateixa taula o des del públic. Aquí hi ha un micròfon que anirem passant i tothom que vulgui intervenir, que aixequi la mà. Endavant. Sembla que s'han plantejat moltes coses i moltes d'interessants com per a que hi intervinguem.

PREGUNTA 1: En relació amb l'última intervenció del professor Tello, jo li voldria dir una cosa que, referent a la lluita ecologista, jo diria, parlo de manera notòria, que precisament la universitat ha estat la gran absent en aquest combat. El combat ecologista ha estat normalment en mans de jovenets molt voluntariosos. Així doncs, jo crec que la universitat podria donar un caire una mica més seriós a tota aquesta inquietud. Jo entenc que l'absència del món de la ciència diguem-ne seriosa en aquesta qüestió és notable, tot i que hi ha investigadors que s'hi han dedicat com el professor Margalef o Sánchez Cervelló.

RAMON ARNABAT: Molt bé, moltes gràcies, si de cas farem unes quantes intervencions i després intervindrem des de la taula.

PREGUNTA 2: Tres qüestions. La primera: a través de la cultura del territori, es qüestionen els avantatges i els inconvenients de la conservació del territori, però veig que es parla molt de gestionar els canvis. Exactament què vol dir això de gestionar els canvis? La segona: les àrees metropolitanes, com la de Barcelona, que forma part d'aquesta xarxa Europa, que més o menys s'estén a una cinquantena [de ciutats], quins són els seus límits? O és que no tenen límits? I la tercera qüestió: quan parlem de paisatge, jo crec que, per a alguns que viuen al territori, el paisatge té contingut mentre que, per als que no hi viuen i, però que sovint en gaudeixen. Com que no tenen la cultura adequada per a observar aquest paisatge, el veuen buit, sense contingut, com un mirall, perquè un mirall no té un contingut: el que fa és reflectir el que s'hi projecta. Em sembla molt interessant aquesta idea que, potser, en aquest sentit, no tenim cultura del paisatge.

RAMON ARNABAT: Alguna intervenció més? Llavors, donaríem pas a la taula. Aprofito per fer una pregunta al company de l'Hospitalet. Un dels temes que amb la immigració sovint ens costa de posar sobre la taula són les semblances, i alhora les diferències, però sobretot les semblances, entre la immigració que pot ser més recordada per la gent que hi viu avui, que és la dels anys seixanta, i la nova. Perquè sembla com si la nova immigració no tingués res a veure amb la dels anys seixanta, com si fossin dues coses diferents, fins i tot per a la mateixa gent que va immigrar. Per tant, penso que els centres d'estudis aquí sí que tenim un paper important, d'explicar, valorar i posar en comú experiències, de cara a fer adonar a la gent que aquest fenomen que ens sembla tan nou, tan revolucionari, en definitiva, Catalunya l'ha anat vivint molt de temps, més concretament als anys seixanta i setanta.

Enric, si vols començar...

ENRIC TELLO: Sobre el paper de la universitat en els teixits ambientals, doncs sí, segurament hauria d'haver estat més intens del què ha estat. Si més no, hi ha línies de recerca en què participo conjuntament amb altra gent. Aquests mapes que us he ensenyat són d'un llibre que està a punt de sortir de l'ecòleg Joan Marull amb tota una colla de gent, que es diu així, La matriu territorial, en el qual ja hi comença haver-hi una llista considerable de materials sobre el territori com a sistema i tota una col·lecció sobre aquestes qüestions territorials que han anat sorgint sobre l'edificació a Barcelona, per exemple, a la Diputació de Barcelona. Ja comença a haver-hi una literatura considerable i a l'abast, dintre de la qual també haig de dir, sincerament, que l'altre dia vam tenir la presentació del volum sobre paisatge de les jornades de Maó, per part de la Coordinadora [de Centres d'Estudis de Parla Catalana], i és un treball molt digne i que està molt bé, aquest conjunt de material: no desentona en absolut. A més, jo penso que en aquest Espai Despuig, que ja fa temps que es cultiva, segurament el que hauríem fer és reforçar aquest vincle que hi ha entre la recerca universitària i la recerca en el món local. Perquè justament en un tema com el territori ens necessitem. Per exemple, nosaltres treballem amb cartografia històrica: fa uns anys ni tan sols sabíem quants mapes teníem, però ara van sortint i sabem que tenim mapes parcel·lars del segle XIX, de principis dels cinquanta, amb els quals reconstruïm amb una certa fidelitat les cobertes del sòl i quins paisatges teníem. D'aleshores ençà, més enrere, llavors cal recórrer a altres mètodes i aproximacions, com ara la paleontologia o altres fonts més qualitatives, però, clar, han aparegut [mapes] per un centenar de municipis de Barcelona, en el magnífic inventari que han fet Muro, Nadal i Urteaga; per la província de Lleida hi ha poquets, de moment, i, per tant, a molts municipis, si volem reconstruir els usos del sòl, haurem de fer-ho indirectament, a través dels amillaments. Llavors, es poden agafar aquests

amillaraments i mirar si aquesta partida o aquesta parcel·la estava a tal lloc o tenia tals confrontacions. Això és una cosa que des de la universitat no podem reconstruir una per una, ara amb GIS es podem fer moltes altres coses, però això està fora del nostre abast i potser si hi ha gent que s'estima el territori a poc a poc es pot anar fent una feina de reconstrucció de com eren els paisatges i de com han evolucionat.

Una de les aportacions que realment seria molt important, que ja apareix en aquest llibre i que es pot fer molt des del món local és, treballant en relació amb la universitat i amb altres centres de recerca, estudiar el paisatge en evolució, perquè el paisatge que ara tenim, i això enllaça amb el tema de la cultura del territori, no és una cosa fixa, sempre està en evolució i a vegades el veiem, sobretot com tu deies, la gent que no hi viu, la gent que no el coneix, que no l'ha observat amb prou calma i amb prou de deteniment i amb prou de temps. Efectivament, poden tenir una visió molt de postal i no entenen que està en permanent evolució amb canvis, a vegades per bé i a vegades no tant o no gens. Aleshores, per tant, entendre com ha evolucionat el territori és una peça molt important per decidir què en volem fer en el futur i, per tant, també la història, des de la història oral fins a la història cartogràfica i la fotografia aèria, el què sigui, poden aportar coneixements molt útils, fins i tot per a la presa de decisions en l'ordenació territorial.

Quins són els límits de les àrees metropolitanes? Doncs aquest és tot un debat: els geògrafs també hi estan molt capficats. Hi ha moltes maneres de veure-ho. Es pot mirar la mobilitat, per exemple: on viu la gent, on dorm la gent i on treballa, quins desplaçaments fa. Cada vegada que es realitzen aquestes coses surt una ciutat més gran, amb uns desplaçaments més brutals dins del territori, amb una mobilitat obligada que a més pot canviar, també, amb una millor planificació del territori. En qualsevol cas, és la imatge que veiem abans: aquella retícula.

Però aquí hi ha una idea que m'agradaria aprofitar, ja que l'has tret. Per sort, i això també té a veure amb la història, no tenim una única ciutat. Barcelona ja ho va intentar però, com explicava Pierre Vilar i molta altra gent, les altres ciutats no li van deixar, van imposar-se (Mataró, etc.). Aleshores, dintre de la història de les divisions territorials (dels corregiments, de les vegueries, dels partits judicials, de les províncies...) diguem que Catalunya s'ha vertebrat amb una xarxa de viles i ciutats força diverses des de bastant antic. I aquí tenim una història, que en part és una gran herència: això no és Madrid. Madrid és una singularitat allà, al seu voltant no hi ha res i es va carregar en part la xarxa de ciutats que hi havia a Castella. Aquesta és una herència molt important, que en part l'escampament d'urbanitzacions i conurbacions amenaçava en destruir però que encara té capacitat per funcionar. Llavors, explicar la història i aprofitar-la per

al futur és una peça important. L'alternativa a aquest desplegament metropolità inacabable és aquest: un sistema de ciutats que té una història i que, en xarxa, pot funcionar dins d'una matriu territorial que també funcioni ecològicament. Jo crec que aquest és el repte, naturalment, amb un munt de zones de friccions i de conflicte, al Penedès i a tot arreu, és clar.

MIGUEL SOLANA: Per referències, s'ha fet abans la pregunta d'un consell tècnic de l'àrea metropolitana i, perdoneu-me, per a mi, com a geògraf, aquesta és una de les grans qüestions que ara s'han plantejat: el límit de la ciutat. O sigui, jo, quan començo una classe en què he d'explicar als alumnes geografia urbana, la primera pregunta és quin és el límit de la ciutat. Fins i tot, i ara no intento respondre aquesta pregunta, perquè no en tenim la resposta ni els geògrafs, estem donant voltes, també plantejem una altra pregunta que estem fent els geògrafs: té sentit ara la dualitat dels conceptes urbà i rural? A mi em sembla que no, tot això està en crisi, però realment has fet una de les grans preguntes, sobre el límit de la ciutat. Perdoneu que em fiqui en aquest tema, però donada la meua formació com a geògraf, és clar, evidentment, quan es parla del territori...

Tothom té molt clar, o sembla que hi ha una visió molt clara, de la immigració interior i de la immigració exterior: la gent es pensa que la interior és la immigració dels espanyols o dels catalans, i la immigració exterior és la dels estrangers, quan tampoc és així, però sempre hi ha aquesta dualitat molt contraposada. A veure, la immigració exterior, i més concretament si parlem del concepte d'immigració d'estrangers, introdueix com a novetat, o d'alguna manera és particular, la situació legal: és molt important i no podem obviar-la. Aquesta diferència entre la immigració estrangera que tenim a l'Hospitalet o la que tenim a Catalunya, respecte la immigració que tenim de la resta d'Espanya, que hem tingut al llarg de tot el segle XX i inclús abans, marca diferències molt importants, segons la situació de tenir o no tenir papers: si no tens papers estàs condemnat a una situació de precarietat pràcticament absoluta, precarietat laboral, precarietat social... Llavors, això marca diferències, però, clar, sempre ens quedem amb aquestes diferències i no amb les semblances. Els problemes amb l'habitatge que tenen els estrangers ara i els problemes d'habitatge que tenia la població que arribava a les ciutats catalanes als anys seixanta devien ser bastant similars i segurament també eren els mateixos problemes d'habitatge que tenien els immigrants dels anys vint i trenta, el què nosaltres anomenem "immigració dels murcians". Tot és qüestió de les actituds, dels processos d'integració, de la immigració estrangera ara i de la immigració anterior als anys seixanta. Segurament trobaríem que hi ha el mateix tipus de discurs, com els problemes que hi ha amb la llengua als anys seixanta o ara, és a dir, hi ha tota una sèrie de

qüestions: clar, canvia el tipus d'immigració, abans immigració preferentment de la resta d'Espanya, ara la immigració és estrangera, però les problemàtiques o els temes continuen sent els mateixos, amb una gran diferència, això no ho hem d'obviar mai, que és la situació legal, això marca molt les diferències. Després, una cosa que no he volgut dir, perquè no hi he volgut entrar, és el següent: una cosa que plantegem en aquest número [Quaderns d'Estudi, núm. 20], és que moltes de les problemàtiques dels immigrants estrangers no vénen tant per la seva condició de ser immigrants, de ser estrangers, com de quina condició social prové aquesta població. No sé si m'explico. El problema de l'habitatge que tenen ara els immigrants estrangers no és tant per ser estrangers sinó per ser d'una extracció social, d'uns grups socials que es caracteritzen per ser pobres o perquè tenen pocs recursos, com també gran part de la societat espanyola, com amplis sectors de la població espanyola. És a dir, el problema de l'habitatge en els estrangers no el podem deslligar del problema de l'habitatge general que té tota la societat espanyola, o els problemes en l'educació, per exemple. Això també ho hauríem de tenir en compte.

CONXITA SOLANS: Jo el què voldria és fer referència a la intervenció sobre el paper de la universitat en un tema tan punyent com és el del territori, i aquí sí que, com a persona interessada, ja que formo part del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, el què voldria aclarir és que, cada vegada més, els centres d'estudis estan integrats per personal format en les universitats i, si més no, les recerques (nosaltres aquí us hem pogut passar una bateria de recerques que hem estat fent des de l'any 1994) cada vegada han estat dirigides per professors de la universitat. En aquest cas ens complau tenir aquí a la taula a l'Enric Tello, que va dirigir l'última recerca, que és la del riu, el resultat de la qual va ser magnífic, com altres recerques que ha protagonitzat [la Universitat] i que nosaltres hem avalat, com és la recerca sobre la història de la dona, que va dirigir la Cristina Borderias o altres recerques sobre la transició del món agrari a l'industrial, que va portar l'Àngel Calvo i com aquesta última que tenim en marxa, que està dirigida pel professor Josep M. Masjoan. Per això em sembla que el paper dels centres d'estudis és molt important perquè està avalat sempre per la seriositat i per la categoria científica de les persones que els tiren endavant. Només volia dir-vos això. Gràcies.

RAMON ARNABAT: Seguim amb el torn obert de paraules.

PREGUNTA 4: Jo volia dir, referent als temes que s'han tractat a banda i banda, que poden semblar molt urbans i que deu anys enrere s'hauria pogut dir que això passa a no sé on, però jo suposo que a molts pobles del Penedès avui

dia es podrien fer estudis sobre els temes d'immigració i d'habitatge. Penso, per exemple, amb un poble que és veí del meu municipi, que és el Montmell, que és un municipi completament de muntanya que va sofrir durant el segle XX una despoblació brutal i, avui dia, als nuclis tradicionals és on hi viu menys població, són algunes urbanitzacions, que primer comencen com a segones residències, després es converteixen en primeres residències i molts vénen a treballar cap a aquesta zona. Hi ha gent que està fent 100 km per anar a treballar.

Després, també hi ha una altra cosa, potser relacionada amb la conferència sobre temes agraris. Aquest trenta i escaig per cent agrari del territori, una de les finalitats que almenys el conferenciant exposava, és no ja explicar als pagesos el què està passant, sinó la necessitat d'explicar-ho a la societat que no és pagesa, d'explicar com està actualment el camp i la fragilitat que hi ha en el conreu agrari, vull dir, almenys aquell tradicional, amb pagesos situats al camp. Un exemple que s'exposava, en la zona del Montsià: els empresaris rajolers de baix a Castelló compren terres on hi ha oliveres mil·lenàries, les arrenquen, aquest gran patrimoni que hi ha allí, les venen i en fan una gran fortuna. Llavors hi planten cítrics i els pagesos tradicionals han de marxar, no hi tenen res a fer: porten gent a conrear la terra, la pugen i la baixen, no està arrelada al territori. Realment, les polítiques agràries estan descoordinades. Esperàvem, semblava, que, en un govern d'esquerres, les polítiques agràries, els contractes experimentals que s'havien fet a quatre comarques, actualment ja se n'haurien de veure els resultats, i està tot aturat. Vull dir que hi ha un interrogant en aquest tema.

RAMON ARNABAT: Algú del públic? Josep M.

PREGUNT 5: He estat pensant que les en tres propostes que s'han presentat sobre problemàtiques al segle XXI, darrera hi ha política. És a dir, tot és política. Però en aquest cas és molt explícitament política, és a dir, s'estan posant sobre la taula suposats fets, solucions polítiques diferents per al nostre país. I això ho relacionava amb el títol, la recerca local i les problemàtiques del segle XXI. Si els centres d'estudis, locals i comarcals, han d'entrar a les problemàtiques del segle XXI, la forma d'entrar-hi passa per la política? Passa per entrar en un debat polític explícit? O hi ha altres vies per entrar en les problemàtiques del segle XXI? I encara més: si la forma d'entrar-hi passa per la política i, tradicionalment, des de molts centres d'estudis s'abordava, o s'acostumava a dir que s'havia d'evitar la política, es veia per a molts centres d'estudis com un perill. Però tal vegada si la política es converteix en una necessitat per abordar temes actuals també pot ser una forma de revalorar els centres d'estudis, que realment sigui molt explícita la seva utilitat, per a entrar en debats actuals, per a buscar solucions a problemes actuals. No sé si m'explico: si aquesta és una via de solució o també

hem d'entrar en altres camins per abordar aquests temes.

RAMON ARNABAT: Moltes gràcies. Alguna intervenció més?

PREGUNTA 7: Jo tinc una consulta molt concreta. Això que comentaves de la pàgina de *Tots els noms*, teniu un buscador per a noms i per primer cognom i segon cognom i hi pots localitzar una persona, oi?

RAMON ARNABAT: Sí

PREGUNTA 7: No teniu problemes de tipus legal per penjar aquesta informació a Internet o per fer-la pública? Nosaltres, des del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, estem treballant en una base de dades i crec que estaria bé que féssim un intercanvi, que vinguéssim o vinguéssiu vosaltres, perquè realment és una base de dades molt interessant i feta amb una exquisidesa, dit així ràpidament, molt gran, però en canvi des del Memorial ens posen problemes per penjar-la a Internet i ens fa molta pena, perquè ara ja tenim pràcticament mil cinc-cents registres. Ara nosaltres estem tenint unes converses a veure com es fa, perquè hi ha dades que han prescrit, altres que no, com us ho heu fet això.

RAMON ARNABAT: Si de cas anem contestant. Contesto això i anem acabant amb el tema. Vejam, nosaltres hem tirat pel dret. A vegades és la millor política. I explico per què, perquè hi hem pensat i ens hem plantejat aquests temes, eh? Llavors, hem fet una opció mixta, és a dir, nosaltres el què hem fet ha estat dos nivells d'accés. Ara nosaltres aquí només tenim les quatre-centes persones que durant la Guerra Civil van morir al Penedès, però que són de fora del Penedès. Per tant, era el més urgent de publicar perquè gent d'altres llocs d'Espanya pugui consultar-ho i tenir aquest tipus d'informació. Llavors, nosaltres hem fet dos nivells d'accés, un primer nivell que és aquest, al qual qualsevol persona pot accedir, i que li dona una informació bàsica de la persona: com es diu, on viu, l'edat, els fills, any de naixement, municipi... Clar, de molta gent no sabem aquesta informació. El què nosaltres sí diem és on va morir, si a l'hospital, si al municipi, la data de la mort, la causa, el lloc on està enterrat, etc. Nosaltres tenim més dades d'aquesta persona, però llavors, el què demanem és que, si a algú li interessen aquestes dades, es registri com a usuari, de manera que nosaltres sabem exactament qui ho ha consultat. A part d'aquesta informació general, sabem qui consulta cada fitxa i, per tant, tenim un cert control en cas que es fes un mal ús d'aquesta informació. Però això no evitaria una denúncia o una cosa d'aquestes. El nostre objectiu, precisament, en fer aquesta pàgina, és que volem que tota la informació que anem generant, un cop treballada, la gent hi pugui

accedir, perquè si no, no té massa sentit. Llavors, precisament Internet ens ajuda i afavoreix això. Si la persona es registra com a usuari, quedarà registrada, se li donarà més informació, però nosaltres sabrem cada persona que ha consultat aquesta informació. D'acord? És una manera de resoldre el tema.

Bé, anem contestant una mica i conclouent, o sigui que si voleu dir alguna cosa més...

MIQUEL SOLANA: Només dues coses molt petites. Nosaltres, evidentment, no volem determinar la política municipal, la política de l'Ajuntament de l'Hospitalet respecte la immigració, però sí que volem generar debat i sí que volem veure les mancances i els problemes que té aquesta política. Tot això, d'alguna forma, em sembla que va per aquesta línia, és política, però en un sentit molt ampli de la paraula política. Després, una segona apreciació que ha sortit, no sé qui ho ha mencionat, que la immigració és un fenomen molt urbà. Doncs no, no és molt urbà: evidentment, molta concentració està a les ciutats, però realment una de les coses que caracteritza el cas de Catalunya del cas d'Espanya i del cas de la resta dels països europeus és la quantitat de població estrangera que hi ha al medi rural i és molt interessant. És un tema que pràcticament no s'està estudiant, aquesta presència de població estrangera en la població rural, i queda molt camí per recórrer, també des de les universitats.

RAMON ARNABAT: Vols intervenir?

CONXITA SOLANS: Sí, sí. També en la mateixa línia del Miquel, voldria aclarir la pregunta de si ens hem d'implicar els centres en la política. Jo voldria dir que el què podem fer és generar debat per influir en les decisions polítiques. Precisament, amb aquest projecte que us he estat exposant, nosaltres el vam presentar al Departament de Medi Ambient i Habitatge i totes les propostes que nosaltres recollíem amb el nostre projecte, doncs sorprenentment hem vist que han estat reflectides en el Pacte Nacional per l'Habitatge que s'ha aprovat el mes passat. Per tant, sí que jo afirmo que podem no tenir presència, sinó generar reflexions que arribin a bon port. Seria això.

ENRIC TELLO: Jo voldria parlar sobre la intervenció de la Conxita, ja que ha sortit un aspecte amb molta claredat sobre el qual voldria insistir. Quan es parla de millorar la qualitat participativa de la nostra democràcia a mi sempre m'agrada insistir que això no es pot fer si simultàniament no es millora la qualitat deliberativa, és a dir, té sentit que la gent participi quan es discuteix de coses amb sentit, és a dir, l'oposat del què són les tertúlies mediàtiques, exactament. Aleshores,

aquí també hi ha un camp molt important a fer i és que es puguin debatre coses de veritat i aquí els centres d'estudis també tenim un paper, crec que ja el tenim, molt important. Jo, per circumstàncies de la vida, estic vinculat a un petit municipi del Congost, que és el Figaró, al qual l'any passat li va donar la Diputació de Barcelona el Premi d'Innovació democràtica perquè porten ja una legislatura i el primer any [d'una segona], o sigui, cinc anys, fent pressupostos participatius, on les propostes d'inversions, cada any, primer es deliberen en assemblees, després s'ordenen i després es voten i finalment el pressupost s'executa en funció del que surt, de les prioritats que s'estableixen. I no és només això, sinó que hi ha hagut tot un procés que per a la disposició de l'Agenda 21, etc. Per posar una idea que segur que us interessarà des del punt de vista de la gent que esteu aquí, quan es va acabar la primera fase de l'Agenda 21 de diagnosi i propostes, una persona, una historiadora, clar, filla del poble, exalcaldessa de Mollet, va proposar una idea que va ser recollida per totes les forces vives, per tothom. Va dir: "Fem un vot de poble". La gent recordava que allà havien fet l'últim vot de poble l'any 1825; suposo que en aquell moment tenia a veure amb els canvis, els desastres . Llavors, amb els desastres i les guerres que hi havia van fer un vot de poble. Van dir: "Si paren les calamitats, baixarem la Mare de Déu". Cada any ho fan, baixen una Mare de Déu, una imatge, etc. Doncs aquí hem seguit mantenint aquest vot de poble: a l'ermita de Vallcarca es va fer un vot de poble per la sostenibilitat i tot el poble, les criatures de l'escola i de l'institut, van fer com una mena de crida a les generacions futures, etc. i es va fer un compromís de poble que totes les entitats ciutadanes, els partits polítics, etc. van firmar en un document que es va enterrar sota una alzina de la sagrera... Vam fer un vot de poble, vaja. Va ser molt interessant. És un exemple de com passar al present, de com unir les tradicions i els nous plantejaments, el sentit de la història també, com a comunitat, com a cultura. Això lliga molt amb aquesta idea que l'empresa participativa, per a que funcioni de veritat, ha de tenir autèntica qualitat deliberativa. Llavors és un altre tipus de política. És una política que el què ha d'afavorir és que la gent pugui entendre els problemes, aportar-hi part de les solucions i fer aquesta mena de sentit comú que realment ho veus [al Figaró]. Clar que és un poble petit; la gent, quan pot discutir de veritat, ben discutit, té molt sentit comú. I aquest és el tipus de política que necessitem per al segle XXI, aquesta democràcia deliberativa en què sí, durant les eleccions hi ha els partits polítics, però entre eleccions i eleccions, aquest buit que queda s'ha d'omplir d'aquesta manera. Perquè vosaltres dèieu: "Traiem aquest exemplar sobre la immigració amb la idea que després debatre'l". Amb aquesta idea, doncs, ja ho estem fent i això és molt important per a tota la tasca que tenim per endavant.

PREGUNTA 9: Jo primer voldria intervenir en aquestes qüestions, des de la

perspectiva de l'Institut d'Estudis Penedesencs. Per una banda, per dir que em sembla que hem de començar a no parlar ja de centres d'estudis i universitats com a dues coses tan separades: hem de superar aquesta fase. Això correspon al passat, ni al present ni al futur. En els centres d'estudis hi ha molta gent universitària, professors universitaris, que treballen, i a les universitats hi ha molta gent que està en un centre d'estudis. En definitiva, si els projectes els avala una universitat tenen un cert reconeixement i, tal i com està organitzada la recerca a Catalunya i a Espanya, si no l'avalua una universitat no tenim ajudes. Però aquesta és una altra qüestió. L'important davant d'un projecte és que hi hagi una persona responsable, eficaç i preparada, estigui fent classes a la universitat o no hi estigui. El problema és que el sistema que tenim actualment, repeteixo, a Catalunya i a Espanya, és que si no hi ha darrera un professor universitari no et donaran cap ajuda per a la recerca, i aquest és un problema important. Però no l'hem de solucionar pensant en què la solució està a la universitat; la solució és que reconeguim d'una santa vegada que els centres d'estudis som centres de recerca, almenys aquells que ho han demostrat al llarg de tants anys fent recerques de diversos tipus.

L'altra qüestió és el tema de la política. Jo penso que els centres d'estudis fem política com tothom. Decidir si estudiem l'època medieval o moderna és fer política; decidir si fem Tots els noms o fem no sé què, és política. L'Institut d'Estudis Penedesencs, quan es crea, està fent política: està dient que no està d'acord amb la divisió provincial i amb la divisió comarcal que hi havia en aquells moments. Quan l'Institut d'Estudis Penedesencs llença un manifest, ara que s'està decidint la nova divisió territorial, a favor de la Vegueria del Penedès, està fent política. No està fent política partidista, de partit, està fent política territorial, humana, social, el què vulgueu, però és la que ens toca: estem aquí i hem d'intervenir. Llavors, hem d'intervenir sempre defensant, penso jo, creant debat, com deia ell, creant informació i debat per a que les decisions que es puguin prendre siguin encertades i sempre posant damunt de la taula els temes. Hi ha un tema, en el qual hem de ser especialment combatius en el territori, i és el del patrimoni. Són temes sobre els quals els centres d'estudis tenim què dir i estem fent política. Estem fent política quan diem que hi ha un determinat patrimoni que s'ha de conservar o com a mínim hem de discutir si el conservem o no el conservem. No em fa por, això. Una altra cosa és la política de partit, això és una altra qüestió: individualment, qui hi participa, hi participarà. Però em sembla que aquesta por, com deia el Josep Maria, de molts centres, fins i tot d'aquests centres que es diuen apolítics és certa, però fan política, perquè estan fent un determinat tipus de centres i un determinat tipus d'investigacions i de línies de recerca. Jo penso que els instituts d'estudis, amb la CCEPC, amb l'IRM, amb tot el què portem ara endavant, les jornades, els congressos, hem de començar a

treure'ns complexos de sobre i hem de començar a demanar reconeixement com a centres de recerca, si no tots, almenys els que estem treballant amb això. Bé, res més. Moltes gràcies.

PILAR TARRADA introdueix que hi ha diferents centres del Penedès que voldrien treballar entorn els temes d'habitatge i d'immigració.